

**Apeliacinės
instancijos
teismams –**

30

30 svarbiausių faktų nuo 1995 m. iki 2025 m.

TURINYS

**Teismų sistema po Lietuvos Respublikos
nepriklausomybės atkūrimo** p. 2

**Pokyčiai įsteigus specializuotus
(administracinius) teismus** p. 5

Dabartinė teismų sistema p. 6

**Bendrosios kompetencijos apeliacinės
instancijos teismai** p. 8

Lietuvos apeliacinis teismas p. 12

Lietuvos apeliacinio teismo pastatas – kultūros
paveldo objektas p. 12

Lietuvos apeliacinio teismo kompetencija p. 15

Teisėjai ir teismo darbuotojai p. 16

Apygardų teismai p. 20

Veiklos teritorijos p. 20

Apygardų teismų kompetencija p. 22

Teisėjų korpuso formavimas p. 24

Vilniaus apygardos teismas p. 26

Kauno apygardos teismas p. 28

Klaipėdos apygardos teismas p. 30

Šiaulių apygardos teismas p. 32

Panevėžio apygardos teismas p. 34

Kontaktinė informacija p. 37

A photograph of the Lithuanian flag (yellow, green, and red horizontal stripes) flying from a tall wooden pole in a grand, classical-style hall with high ceilings and columns. The lighting is dramatic, with strong shadows and highlights.

TEISMŲ SISTEMA

po Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo

1

Teismų sistemos pertvarkos pradžia 1990 m. nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje laikytina 1992 m. sausio 16 d., kai Lietuvos Aukščiausioji Taryba-Atkuriamasis Seimas priėmė įstatymą „Dėl Laikinojo Pagrindinio Įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo“. Šiame įstatyme įtvirtinta keturių grandžių teismų sistema, t. y. Lietuvos Respublikos teismai yra Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos apeliacinis teismas, apygardų ir apylinkių teismai. Tokia sistema egzistavo ir tarpukario Lietuvoje.

2

1992 m. vasario 6 d. buvo priimtas Teismų įstatymas ir nutarimas dėl jo įgyvendinimo, tačiau Laikiniame Pagrindiniame Įstatyme numatyta teismų sistemai realizuoti reikėjo priimti ir kitus įstatymus. Pirmasis jų priimtas 1992 m. kovo 12 d. – Įstatymas dėl apylinkių teismų įsteigimo, kuriuo vietoj veikusių miestų ir rajonų teismų buvo įsteigti 54 apylinkių teismai.

Tačiau kitos Laikinojo Pagrindinio Įstatymo ir Teismų įstatymo nuostatos, susijusios su apygardų teismų, Lietuvos apeliacinio teismo ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo įsteigimu, liko neįgyvendintos, nes nebuvo padaryta kitų įstatymų pakeitimų ir papildymų.

3

Esminės teismų sistemos pertvarkos siejamos su naujos Konstitucijos priėmimu 1992 m. spalio 25 d. įvykusiame

referendume. Būtent Konstitucijoje įtvirtinti su teismine valdžia susiję ir Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje, Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendacijose pripažinti principai, tarp kurių didžiausia reikšmė tenka teisėjų, teismų, o kartu ir visos teismų sistemos nepriklausomumui.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮSTATYMAS**

**DĖL LIETUVOS AUKŠČIAUSIOJO TEISMO, LIETUVOS APELIACINIO TEISMO,
APYGARDŲ TEISMŲ ĮSTEIGIMO, APYGARDŲ IR APYLINKIŲ TEISMŲ VEIKLOS
TERITORIJŲ NUSTATYMO BEI LIETUVOS RESPUBLIKOS PROKURATŪROS
REFORMAVIMO**

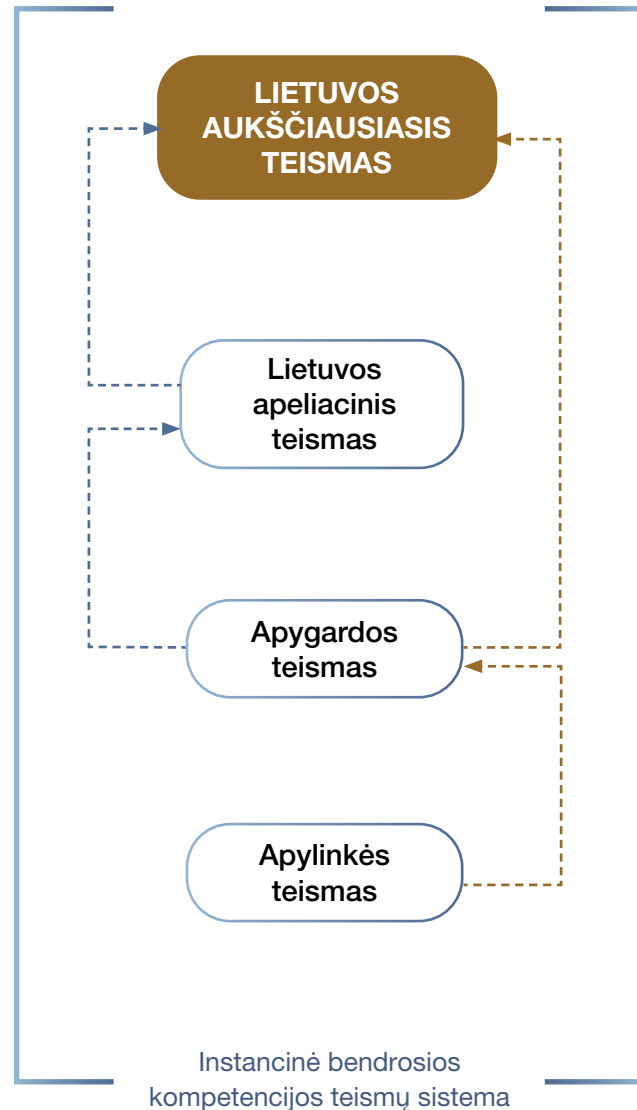
1994 m. birželio 15 d. Nr. I-497
Vilnius

1 straipsnis

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje numatyti teismai pradeda veikti nuo 1995 m. sausio 1 dienos

Įstatymo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų įsteigimo, apygardų ir apylinkių teismų veiklos teritorijų nustatymo bei Lietuvos Respublikos prokuratūros reformavimo“ 1 straipsnis

- 4 1994 m. birželio 15 d. įstatymu „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų teismų įsteigimo, apygardų ir apylinkių teismų veiklos teritorijų nustatymo bei Lietuvos Respublikos prokuratūros reformavimo“ buvo įsteigti ir nuo **1995 m. sausio 1 d.** pradėjo veikti visi Konstitucijoje numatyti teismai.
- 5 Ši teismų sistema išliko nepakitusi, nors teismų kompetencijos paskirstymas atskiroms teismų sistemos grandims smarkiai kito. Esminė reforma teismų kompetencijos paskirstymo srityje buvo įvykdyta 1998 m. balandžio 8 d., priėmus Teismų įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymą, kai bylų nagrinėjimo kasacine tvarka funkcija vietoj Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos apeliacinio teismo ir penkių apygardų teismų buvo perduota tik Lietuvos Aukščiausiajam Teismui. Taip galutinai buvo įtvirtinta dabar egzistuojanti instancinė teismų sistema ir sudarytas realus pagrindas užtikrinti vienodą teismų praktiką visoje valstybėje.

POKYČIAI

įsteigus specializuotus
(administracinius) teismus

6

Kitas itin svarbus teismų sistemos pokytis – specializuotų administracinių teismų įsteigimas. Konstitucijoje nustatyta, kad administracinių, darbo, šeimos ir kitų kategorijų byloms nagrinėti gali būti įsteigti specializuoti teismai. Nuo 1999 m. gegužės 1 d. pradėjo funkcionuoti trijų pakopų administracinių teismų sistema, kurią sudarė 5 apygardų administraciniai teismai, Aukštesnysis administracinis teismas ir Administracinių bylų skyrius Lietuvos apeliaciniame teisme.

7

2001 m. sausio 1 d. ši sistema reformuota, Lietuvos apeliacinio teismo Administracinių bylų skyrių kartu su Aukštesniuoju administraciniu teismu reorganizavus į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą.

DABARTINĖ TEISMŲ SISTEMA

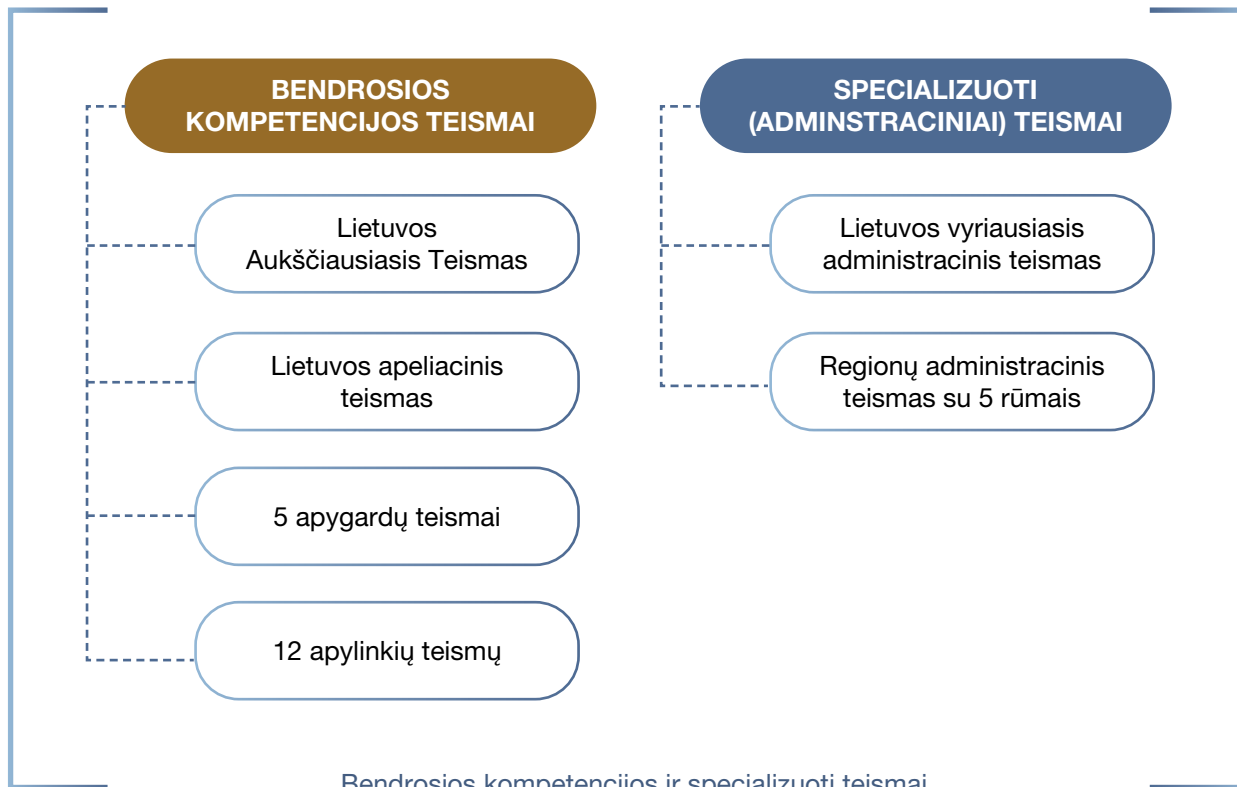
8

2015–2025 m. įvykdyta įvairių reformų, susijusių su kokybiniu teismų veiklos optimizavimu, tolygiu teisėjų darbo krūvio paskirstymu, siekiant užtikrinti vienodos kokybės ir spartos teisingumo vykdymą nepriklausomai nuo šalies miesto ar regiono. 2013 m. Vilniuje, Kaune ir Šiauliuose veikę atskiri apylinkių teismai sujungti į didesnius apylinkių teismus. Nuo 2018 m. sausio 1 d. iki tol veikę 49 apylinkių teismai sujungti į 12 apylinkių teismų su atskirais padaliniais (teismo rūmais), taip pat vietoj 5 apygardų administracinių teismų palikti 2 apygardų administraciniai teismai: Vilniaus apygardos administracinis teismas ir Regionų apygardos administracinis teismas. Nuo 2024 m. sausio 1 d. Regionų apygardos administracinis teismas reorganizuotas prijungimo būdu – šis teismas prijungtas prie Vilniaus apygardos administracinio teismo, kurio pavadinimas pakeistas į Regionų administracinį teismą.

Lietuvoje teisingumą vykdo

21
teismas

19 bendrosios kompetencijos teismų + **2** specializuoti teismai

BENDROSIOS KOMPETENCIJOS APELIACINĖS INSTANCIJOS TEISMAI

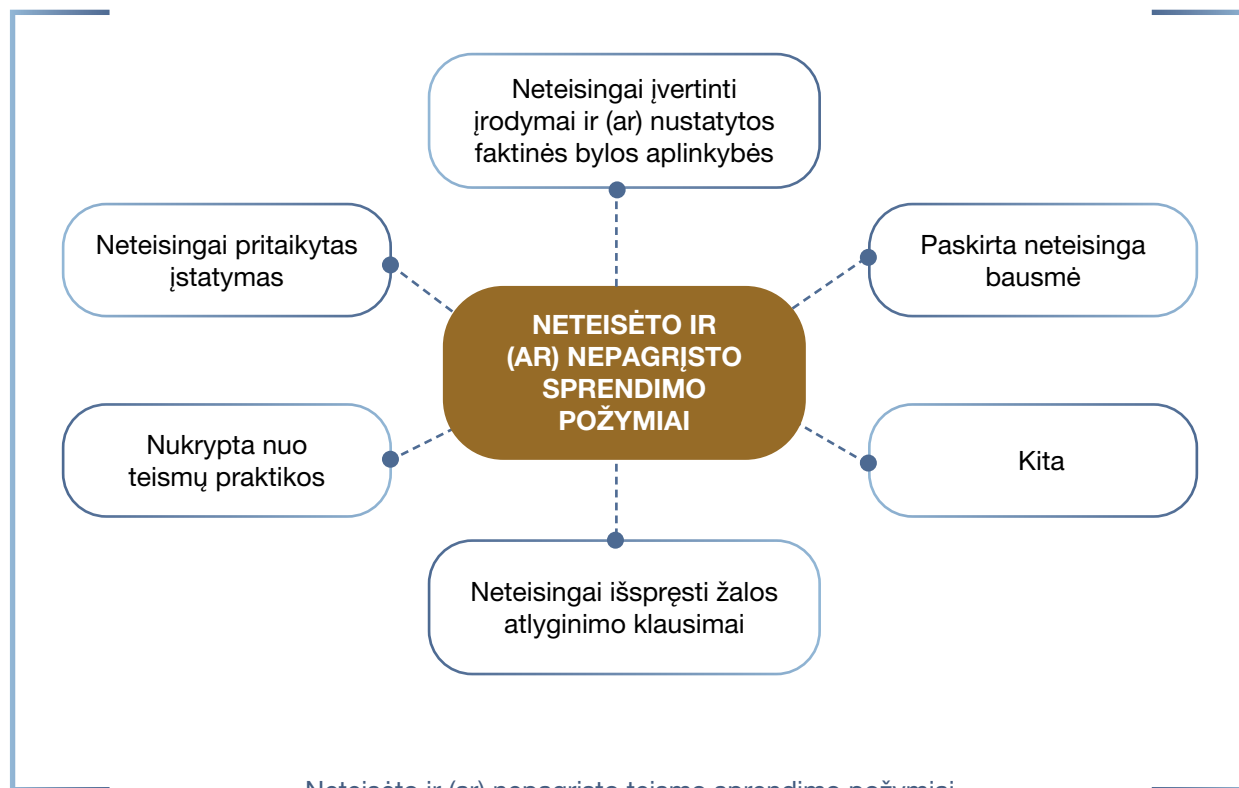
9

Konstitucijos 5 ir 109 straipsniuose įtvirtintais valdžių padalijimo bei teismų ir teisėjų nepriklausomumo principais draudžiama kitoms valstybės valdžios institucijoms ir fiziniams bei juridiniams asmenims revizuoti priimto teismo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą.

Tik apeliacinės instancijos teismas pagal proceso įstatymų nustatyta tvarka paduotą apeliacinį skundą gali nustatyti, ar pirmosios instancijos teismo sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas. Dėl šių priežasčių Lietuvoje, kaip ir daugelyje valstybių, egzistuoja instancinė teismų sistema žemesnių grandžių teismų priimtų sprendimų kontrolei užtikrinti.

Proceso dalyviai, nesutinkantys su teismo priimtu sprendimu, gali kreiptis į apeliacinės instancijos teismą – apygardos teismą, kai byla pirmąją instanciją buvo išnagrinėta apylinkės teisme, ar Lietuvos apeliacinį teismą, kai byla pirmąją instanciją buvo

išnagrinėta apygardos teisme, prašydami peržiūrėti neįsiteisėjusį pirmosios instancijos teismo sprendimą ir jį panaikinti ar pakeisti dėl teismo padarytų faktinių ir (ar) teisinių klaidų.

10

Apeliacinio proceso srityje 1995–2025 m. taip pat įvykdyta nemažai reformų. Civiliniame procese nuo visiškos apeliacijos sistemos laipsniškai pereita prie ribotos apeliacijos modelio, įtvirtinto 2003 m. sausio 1 d. įsigaliojusiame Civilinio proceso kodekse, kai nustatyta, kad apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą neperžengdamas apeliacinio skundo ribų. Taip pat civiliniame procese įtvirtintas draudimas priimti naujus įrodymus. Tokie įrodymai gali būti priimami tik išimtiniais atvejais, kai pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė juos priimti ar jų pateikimo būtinybė iškilo vėliau.

Baudžiamajame procese apeliacinio nagrinėjimo ribas taip pat nustato paduoti apeliaciniai skundai, tačiau nėra ribojamos galimybės pateikti naujus įrodymus apeliacinės instancijos teisme ar net prašyti pakeisti kaltinimą. Be to, nustatęs esminius baudžiamojo proceso teisės pažeidimus, apeliacinės instancijos teismas privalo patikrinti, ar tai turėjo įtakos ne tik apeliacinį skundą padavusiam asmeniui, bet ir kitiems skundų nepadavusiems proceso dalyviams. Todėl Lietuvos baudžiamajame procese bylos nagrinėjimas apeliacine tvarka labiau atitinka neribotos apeliacijos modelį.

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

**Lietuvos apeliacinio
teismo pastatas – kultūros
paveldo objektas**

11

Veiklą pradėjęs Lietuvos apeliacinis teismas įsikūrė Vilniuje, Gedimino pr. 40, esančiame pastate. Šio specialiai teismų reikmėms skirto pastato projektą dar 1890 m. parengė Peterburgo architektas Vasilijus Prusakovas, o pastato statyba tuo metu vadintame Georgevskio prospekte buvo vykdoma 1895–1897 m.

Anuomet šis pastatas buvo vienas iš svarbiausių naujų reprezentacinių pastatų, užėmė beveik pusę kvartalo ir jame iki 1915 m. veikė Rusijos imperijos Vilniaus gubernijos teismo rūmai.

Teismo rūmai Vilniuje, prie Lukiškių aikštės, apie 1912 metus

Vėliau pastate veikė vokiečių okupacinės valdžios įstaigos, 1921 m. pastatą perėmė Vilniaus kraštą valdžiusi Lenkijos valdžia ir jame įkurdino Vilniaus vaivadijos teismą. Nuo 1940 m. šiuo pastatu naudojos tuometės okupacinės valdžios saugumo organai – sovietų represinės institucijos, vokiečių gestapas, KGB.

12

Atkūrus nepriklausomybę nuspręsta Lietuvos apeliacinį teismą įkurdinti šio istorinio pastato dalyje. Iš pradžių teismas įsikūrė trečiame šio pastato aukšte, vėliau – ir ketvirtame. Teisme yra per 70 darbo kabinetų ir 5 posėdžių salės, iš kurių didžiausia yra 172,62 kv. m ploto, o jos lubų aukštis – net 5,86 m.

Posėdžių salė, kurioje nagrinėjamos sudėtingiausios bylos

13

Pastate, be Lietuvos apeliacinio teismo, yra įsikūrę Okupacijų ir laisvės kovų muziejus, Lietuvos ypatingasis archyvas, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras bei Vilniaus apygardos teismas.

Teismo pastatas 1993 m. įregistruotas Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registre ir yra pripažintas valstybės saugomu kultūros paveldo objektu.

Ant teismo pastato sienos esantis kultūros paveldo objekto ženklas

Lietuvos apeliacinio teismo kompetencija

14 1994 m. Teismų įstatyme buvo nustatyta, kad Lietuvos apeliacinis teismas yra apeliacinė instancija byloms, kurias išnagrinėjo apygardų teismai kaip pirmosios instancijos teismai.

15 Tačiau 1996 m. Teismų įstatymo pakeitimais Lietuvos apeliaciniam teismui buvo priskirta ir iki tol jam nebūdinga kasacinio teismo funkcija – Lietuvos apeliacinis teismas tapo kasacinės instancijos teismu apygardų teismų sprendimams, priimtiems apeliacine tvarka. Ši Lietuvos apeliacinio teismo kompetencija panaikinta 1999 m., kai kasacinio teismo funkcijos priskirtos tik Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.

16 Lietuvos apeliacinis teismas laikinai nuo 1999 m. gegužės 1 d. iki 2001 m. sausio 1 d. vykdė ir aukščiausios grandies teismo administracinių teismų sistemoje funkciją. Priėmus Administracinių teismų įsteigimo įstatymą, nuo 1999 m. gegužės 1 d. Lietuvos apeliaciniame teisme veikė Administracinių bylų skyrius, kuris buvo apeliacinė instancija byloms, išnagrinėtoms Aukštesniojo administracinio teismo kaip pirmosios instancijos teismo, ir galutinė

instancija administracinių bylų teisingumo klausimais. Lietuvos apeliacinio teismo Administracinių bylų skyrius taip pat formavo vienodą administracinių teismų praktiką taikant įstatymus.

17 Aktualios redakcijos Teismų įstatyme nurodyta, kad Lietuvos apeliacinis teismas yra:

- apeliacinė instancija byloms dėl apygardų teismų procesinių sprendimų civilinėse ir baudžiamosiose bylose;
- vienintelis teismas, nagrinėjantis prašymus pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje užsienio valstybių ir tarptautinių teismų bei arbitražų sprendimus.

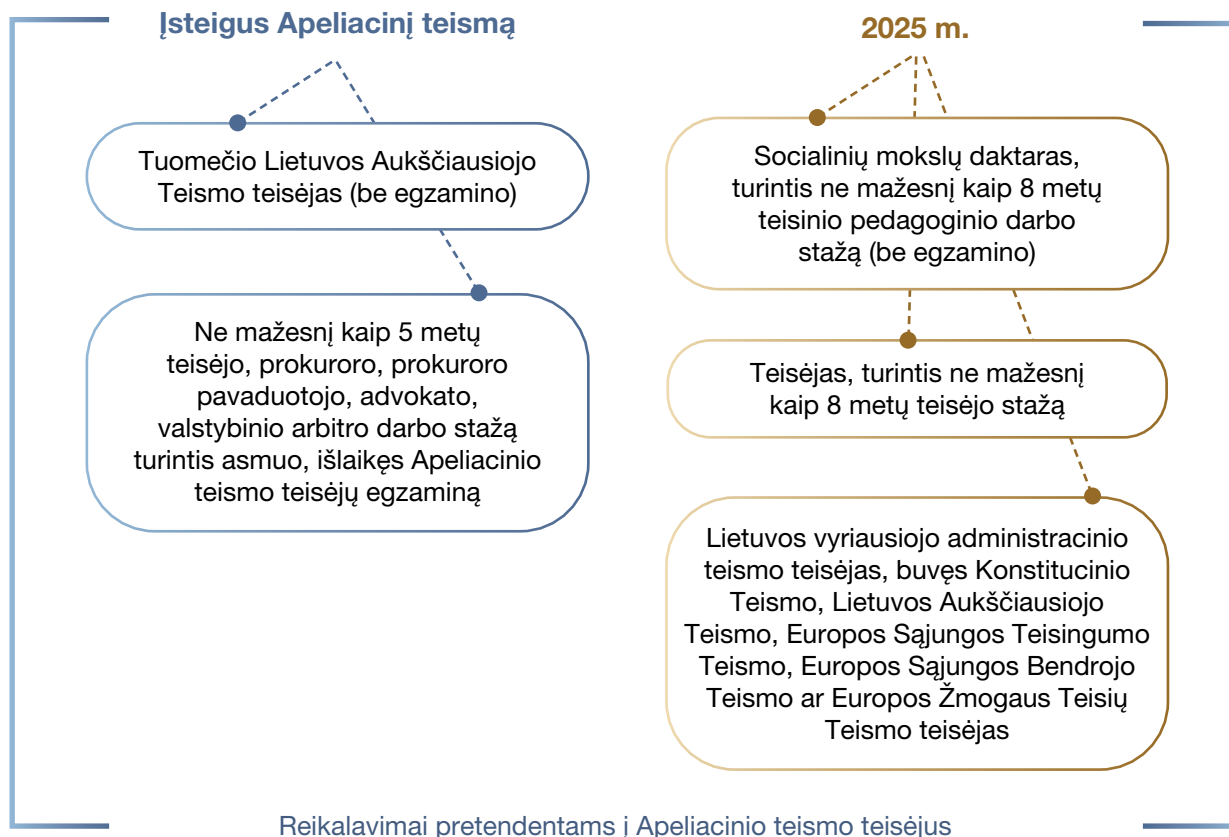
Be to, Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas vykdo apygardų teismų administracinės veiklos priežiūrą. Lietuvos apeliacinio teismo pirmininkas arba Civilinių bylų ar Baudžiamųjų bylų skyrių pirmininkai sprendžia dėl bylų perdavimo nagrinėti iš vieno apygardos teismo kitam apygardos teismui arba iš vieno apylinkės teismo kitam apylinkės teismui, esančiam kito apygardos teismo veiklos teritorijoje.

Teisėjai ir teismo darbuotojai

18

1994 m. pabaigoje Lietuvos Respublikos Prezidentas nustatė, kad Lietuvos apeliaciniame teisme turi dirbti 17 teisėjų, ir juos paskyrė. Dauguma jų buvo iki 1994 m. gruodžio 31 d.

veikusių Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjai, kiti iki paskyrimo dirbo apylinkių teismuose, Teisingumo ministerijos Teismų departamente.

Įsteigto Lietuvos apeliacinio teismo teisėjus, iš jų – ir pirmininką, teisingumo ministro teikimu ir patarus apygardų teismų, Lietuvos apeliacinio teismo ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjų laikinajai egzaminų komisijai, 1994 m. skyrė Respublikos Prezidentas pritarus Seimui, skyrių pirmininkus – teisingumo ministras. Dabartinius Lietuvos apeliacinio teismo teisėjus, teismo pirmininką ir skyrių pirmininkus Seimo pritarimu skiria Respublikos Prezidentas, prieš tai patarus vykdomajai teismų savivaldos institucijai – Teisėjų tarybai.

19

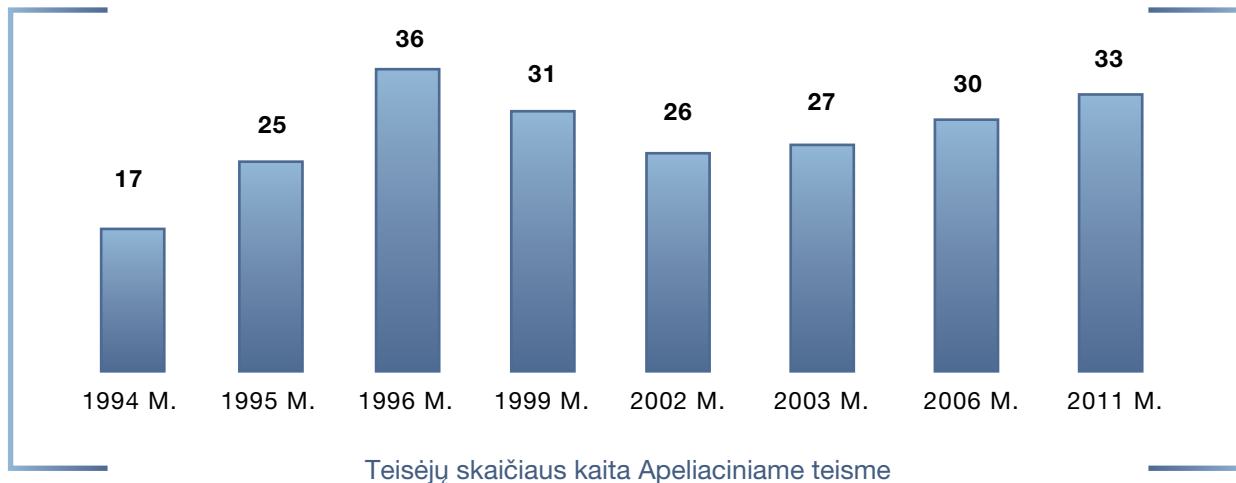
Pirmuoju Lietuvos apeliacinio teismo pirmininku buvo paskirtas teisėjas Vytautas Milius, teismui vadovavęs 15 metų, Civilinių bylų skyriaus pirmininku – teisėjas Virgilijus Valančius, Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininku – teisėjas Viktoras Aidukas. Nuo 1999 m. gegužės 1 d. pradėjus veikti administracinių teismų sistemai, Lietuvos apeliacinio teismo Administracinių bylų skyriaus pirmininku buvo paskirtas teisėjas Kęstutis Lapinskas.

Lietuvos apeliacinio teismo teisėjai, 2024 m.

20 Teisėjų skaičius, nustatomas Respublikos Prezidento, Lietuvos apeliaciniame teisme nuo jo įsteigimo kito kas kelerius metus, kol nuo 2011 m. iki 2025 m. liko nustatytas 33 teisėjų skaičius.

Lietuvos apeliacinio teismo darbuotojai, 2024 m.

Šiuo metu Lietuvos apeliacinio teismo teisėjams funkcijas įgyvendinti padeda apie 100 teismo darbuotojų (teisėjų padėjėjų, teismo posėdžių sekretorių, raštinės darbuotojų, vertėjų, IT specialistų, finansininkų ir kt.).

Lietuvos apeliacinio teismo veiklos pradžioje, kai teisme buvo kone perpus mažiau teisėjų, teisme dirbo per 40 kitų teismo darbuotojų.

ATASKAITA APIE CIVILINIŲ BYLŲ PROCESĄ APELIACINĖS INSTANCIJOS TEISME

1995 m. sausis – gruodis mė.

nebaigtų bylų skaičius	bylos per- tirtos	Tame skaičiuje su apelia- ciniu skundais	su ataki- ciniu skundais	Grąžinta senąrinėms byloms	Išnašrinėta bylų	nebaigtų bylų skaičius įskaitant įskirtųjų pakeitimus
1	2	3	4	5	6	7
7	75	46	36	6	46	30

1 ir 2 stulpelių suma lygi 3, 4, 5, 7 stulpelių sumai

ATASKAITA APIE BAUDŽIAMŲJŲ BYLŲ PROCESĄ APELIACINĖS INSTANCIJOS TEISME

1995 m. sausis – gruodis mė.

nebaigtų bylų skaičius	GAUSIA bylų per ataa- kintųjų įskir- tųjų tarpai	Tame skaičiuje su ataki- ciniu skundais	Grąžinta senąrinėms byloms	Išnašrinėta bylų įskaitant įskirtųjų pakeitimus	nebaigtų by- lų skaičius įskaitant įskirtųjų pakeitimus
1	2	3	4	5	6
	250	41	10	185	15

1 ir 2 stulpelių suma lygi 3, 4, 5, 6 stulpelių sumai

1995 m. Teisingumo ministerijai teiktos metų ataskaitos apie bylas

21

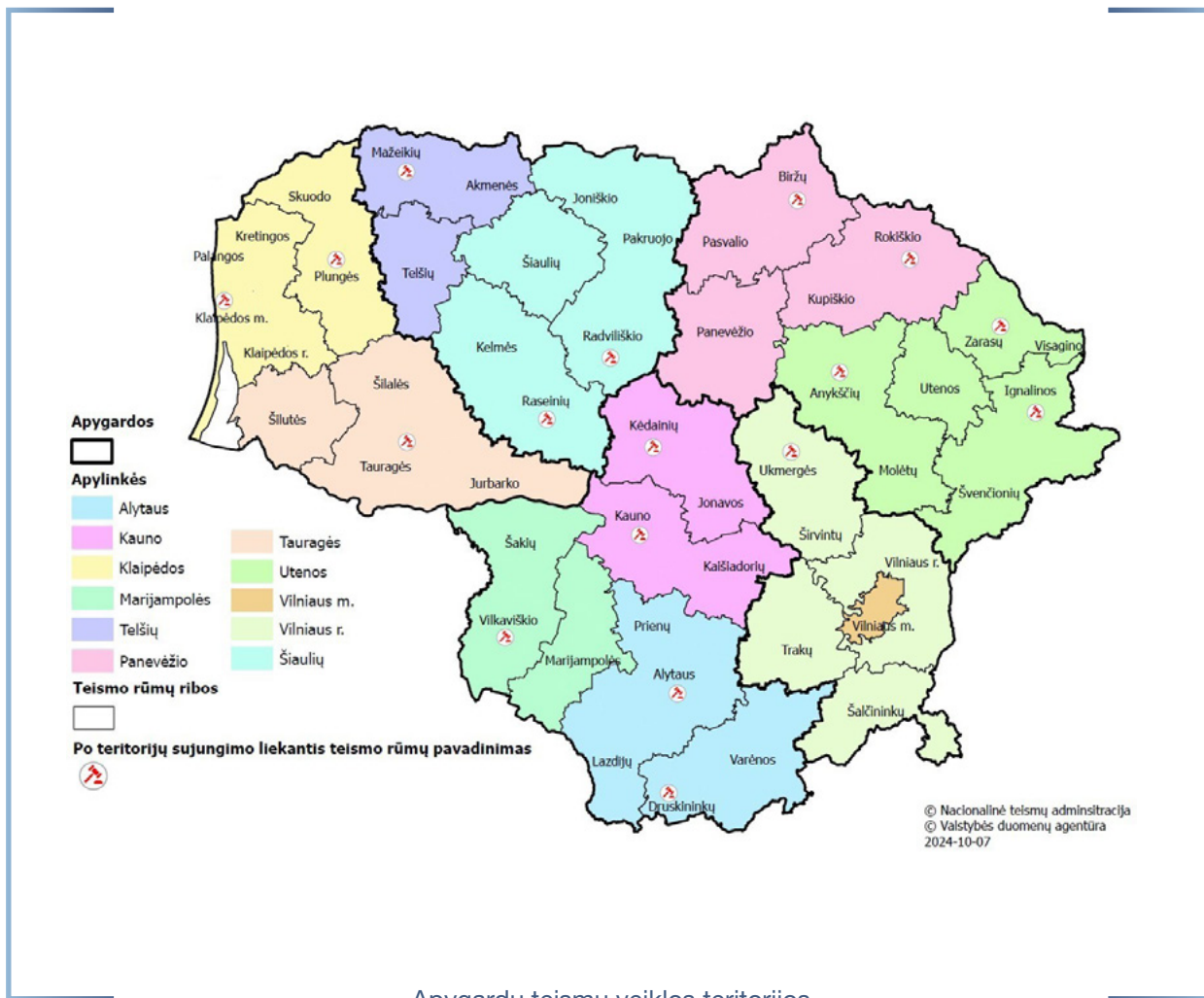
Išsaugoti teismo dokumentai rodo, kad teisingumo vykdymo mastas veiklos pradžioje buvo visiškai kitoks. Jei pirmaisiais veiklos metais (1995 m.) teisme gauta 250 baudžiamųjų bylų ir 75 civilinės bylos, tai pastaraisiais metais šių bylų skaičius kardinaliai pasikeitė: gautų baudžiamųjų bylų skaičius siekia iki 1 tūkst., civilinių bylų – per 3 tūkst.

APYGARDŲ TEISMAI

Veiklos teritorijos

22

Nuo 1995 m. sausio 1 d. pagal 1992 m. vasario 6 d. Teismų įstatymą, kuriame apibrėžtos apygardų teismų kompetencijos, darbą pradėjo penki apygardų teismai. Tuomet Teismų įstatymu buvo patvirtintos ir šių apygardų teismų teritorijos, jas siejant su šalies administraciniais vienetais – rajonais ir miestais. Nuo 2018 m. apygardų teismų veiklos teritorijos susietos su apylinkių teismų veiklos teritorijomis.

Apygardų teismų veiklos teritorijos

Apygardų teismų kompetencija

23

Apygardų teismai yra pirmoji instancija įstatymuose numatytoms baudžiamosioms ir civilinėms byloms bei apeliacinė instancija

apylinkių teismų sprendimams civilinėse, baudžiamosiose ir administracinių nusižengimų bylose.

PIRMOJI INSTANCIJA Civilinės bylos

- Kai ieškinio suma didesnė nei 100 000 Eur, išskyrus šeimos ir darbo teisinių santykių bylas ir bylas dėl neturtinės žalos atlyginimo
- Dėl įmonių nemokumo
- Dėl autorinių neturtinių teisinių santykių
- Kuriose viena šalis yra užsienio valstybė
- Dėl civilinių viešo konkurso teisinių santykių
- Dėl priverstinio akcijų (dalių, pajų) pardavimo
- Dėl juridinio asmens veiklos tyrimo
- Dėl turtinės ir neturtinės žalos, padarytos pažeidžiant nustatytas pacientų teises, atlyginimo
- Kitos civilinės bylos, kurias pagal įstatymus kaip pirmosios instancijos teismas nagrinėja apygardos teismai

PIRMOJI INSTANCIJA Baudžiamosios bylos

- Dėl sunkių nusikaltimų, pvz.: kontrabandos, didelės vertės kyšininkavimo, narkotinių medžiagų platinimo, prekybos žmonėmis, sunkaus sveikatos sutrikdymo
- Dėl labai sunkių nusikaltimų, pvz.: nužudymo, mažamečio išžaginimo ar sunkaus sveikatos sutrikdymo, didelio kiekio narkotinių medžiagų platinimo, genocido
- Kai kaltinamieji yra Prezidentas, Seimo ar Vyriausybės nariai, teisėjai ar prokurorai

APELIACINĖ INSTANCIJA

- Apylinkių teismų sprendimams civilinėse, baudžiamosiose ir administracinių nusižengimų bylose
- Skundams dėl ikiteisminio tyrimo teisėjų sprendimų

Apygardų teismų kompetencija

24

Vilniaus apygardos teismui suteikta išimtinė kompetencija, sprendžiant klausimus dėl asmenų ekstradicijos, perdavimo pagal Europos arešto orderį, dėl ikiteisminio tyrimo perdavimo Europos prokuratūrai. Teismas taip pat nagrinėja skundus dėl Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro nutarimų atsisakyti pradėti procesą dėl naujai paaiškėjusių aplinkybių. Civilinėse bylose išimtinai Vilniaus apygardos teismo kompetencijai priklauso bylos:

- dėl ginčų, numatytų Patentų ir Prekių ženklų įstatymuose;
- dėl įvaikinimo pagal Lietuvos piliečių, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra užsienio valstybėje, užsienio valstybių piliečių, asmenų be pilietybės prašymus įvaikinti Lietuvos pilietį, gyvenantį Lietuvoje;
- pagal asmenų, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuva, pareiškimus įvaikinti Lietuvos pilietį, gyvenantį užsienio valstybėje;
- dėl ginčų, numatytų Lietuvos banko įstatyme, Komercinio arbitražo įstatyme, Elektroninių ryšių įstatyme, Notariato įstatyme, Advokatūros įstatyme, Antstolių įstatyme ir Dizaino įstatyme;
- kurias pagal galiojančius įstatymus kaip pirmosios instancijos teismas nagrinėja tik Vilniaus apygardos teismas.

Apygardų teismai taip pat įgyvendina kitas su teisingumo vykdymu susijusias funkcijas, susipažįsta su veiklos teritorijoje esančių apylinkių teismų darbu, vykdo apylinkių teismų administracinės veiklos kontrolę.

Teisēju korpuso formavimas

25

Pradējus formuoti īsteigtų apygardų teismu teisēju korpusā teko sprēsti ir būsīmų teisēju klausimā. 1994 m. Teismu īstatyme nustatyta, kad apygardos teismo teisēju gali būti skiriamas nepriekaištingos reputācijas asmuo, turintis ne mažesnį kaip 5 metų teisējo, prokuroro, prokuroro pavaduotojo, advokato, valstybinio arbitro darbo stažā ir īšlaikēs apygardos teismo teisēju egzaminā. 1998 m. prokurorams bei advokatams nustatyta 10 metų darbo stažo riba bei privaloma 5 mėnesiū praktika teisme.

Vēliāu reikalavimai asmenims, norintiems tapti apygardos teismo teisėjais, buvo keičiami. Apygardos teismo teisėjais gali tapti nepriekaištingos reputācijas asmenys:

- teisėjai, turintys ne mažesnį kaip 4 metų teisējo stažā;
- teisēs krypties socialiniū mokslū daktarai, turintys ne mažesnį kaip 4 metų teisinio pedagoginio darbo stažā;
- pretendentams į apylinkės teismo teisėjus nustatytus reikalavimus atitinkantys advokatai ir prokurorai, turintys ne mažesnį kaip 10 metų advokato ir prokuroro darbo stažā.

Apygardos teismo teisėjus, teismo pirmininkus, jų pavaduotojus ir skyriū pirmininkus skiria Respublikos Prezidentas, patarus Teisēju tarybai.

26

Vilniaus apygardos teismas – pirmasis ir vienintelis „Lygių galimybių sparnų“ įvertinimą gavęs šalies teismas

Vilniaus apygardos teismas įsikūręs tame pačiame pastate kaip ir Lietuvos apeliacinis teismas. Šio pastato cokolinėje dalyje, kuria naudojasi apygardos teismas, dailininko Gitenio Umbraso iniciatyva 2000 m. iškalto inskripcijos sovietinių represijų aukoms atminti.

Teismų įstatyme buvo numatyta, kad įsteigtame Vilniaus apygardos teisme yra 35 teisėjų etatai, tačiau 1995 m. vasario 1 d. teisme dirbo tik 16 teisėjų ir 21 teismo darbuotojas. Pirmuoju Vilniaus apygardos teismo pirmininku paskirtas teisėjas Albinas Sirvydis, Civilinių

bylų skyriaus pirmininku – teisėjas Konstantinas Ramelis, Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininku – teisėjas Artūras Šumskas.

Inskripcijos sovietinių represijų aukoms atminti

Vilniaus apygardos teismo teisėjai, 2024 m.

Per trisdešimt veiklos metų teismo kolektyvas išaugo ir teismas tapo didžiausiu šalyje apygardos teismu: jame dirba 56 teisėjai, 167 teismo darbuotojai ir jis užima beveik 5 tūkst. kv. m naudojamų patalpų, kuriose įrengta 12 teismo posėdžių salių.

2021 m. Vilniaus apygardos teismas gavo aukščiausią įvertinimą už indėlį diegiant

lygių galimybių principus – jam suteikti trys „Lygių galimybių sparnai“. Tai yra didžiausias galimas sparnų skaičius, kurį suteikia Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba ir Žmogaus teisių stebėjimo institutas už įstaigos pasiekimų įvertinimą lygių galimybių srityje. Tokį įvertinimą turi tik šis vienintelis Lietuvos teismas.

Vilniaus apygardos teismo darbuotojai, 2024 m.

27

Kauno apygardos teismas – teismas, sukūręs apeliacinę tvarką gautų bylų numeravimo žymenis

Veiklą pradėjęs Kauno apygardos teismas įsikūrė pastate, esančiame Kaune, A. Mickevičiaus g. 18.

2008 m. duris atvėrė antrieji 3 300 kv. m ploto teismo rūmai, įsikūrę buvusiam kino teatre „Senasis trestas“. Naujajame teismo pastate įrengta 16 teismo posėdžių salių, konferencijų salė, erdvios konvojavimo patalpos, mažamečių ir nepilnamečių vaikų apklausos kambarys, veikia teismo biblioteka.

1995 m. Kauno apygardos teisme darbą pradėjo 19 teisėjų. Pirmojo teismo pirmininko pareigas 1995–2011 m. ėjo teisėjas Albertas Milinis. Pirmasis Civilinių bylų skyriaus pirmininkas buvo

teisėjas Alfredas Jonas Rinkevičius, o Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas – teisėjas Algimantas Smolskas.

1995 m. veiklą atkūrusiame Kauno apygardos teisme buvo nustatyti 32 teisėjų etatai, tačiau dirbo tik 19 teisėjų. Šiuo metu teisėjų korpusas visiškai suformuotas – teisme dirba 43 teisėjai.

Kauno apygardos teismo senasis pastatas, 1994 m.

Kauno apygardos teismo teisėjai, 2024 m.

Iš pradžių teisme teisėjams padėjo 32 darbuotojai, o per 30 metų personalo skaičius išaugo iki 129 darbuotojų.

Būtent Kauno apygardos teismo darbuotojai sukūrė apeliacine tvarka gautų bylų numeravimo tvarką, kuria naudojamasi iki

šiol: baudžiamosios bylos pagal apeliacinius skundus ženklinais simboliais 1A, baudžiamosios bylos dėl žemesnės instancijos teismo nutarčių – 1S, civilinės bylos pagal apeliacinius skundus – 2A, civilinės bylos pagal atskiruosius skundus – 2S.

Kauno apygardos teismo darbuotojai, 2024 m.

Klaipėdos apygardos teismas – pirmasis apygardos teismas, kuriam vadovauti patikėta moteriai

Nuo pat įsteigimo 1995 m. Klaipėdos apygardos teismo veikla buvo vykdoma tame pačiame miesto centre esančiame pastate. Teismo pastatas sukomponuotas iš dviejų architektūriškai skirtingų dalių: viena dalis, pastatyta dar 1905 m., yra miesto architektūrinė ir istorinė vertybė, o antroji dalis, pastatyta 1979 m., yra raudonų plytų pastatas, kuriame sovietmečiu veikė Klaipėdos prekybos valdyba. Teisme įrengtos 9 teismo posėdžių salės, 1 mediacijos kambarys, vaikų apklausos kambarys.

1995 m. pradėjusiame veikti Klaipėdos apygardos teisme buvo nustatyti 22 teisėjų etatai, tačiau buvo paskirta tik 12 teisėjų. Šiuo metu teisme dirba 25 teisėjai (1 teisėjo etatas yra laisvas).

Teisėjams padedančių dirbti darbuotojų skaičius nuo 30 darbuotojų 1995 m. išaugo iki 80 darbuotojų 2024 m.

Po nepriklausomybės atkūrimo Klaipėdos apygardos teismas tapo pirmuoju apygardos teismu, kuriam vadovauti buvo paskirta moteris – teisėja Rasa Valentiniėnė. Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininku paskirtas teisėjas Juozapas Surblys, o Civilinių bylų skyriaus pirmininke – teisėja Ona Gailiuvienė. Teismo Civilinių bylų skyriui iki 2020 m., t. y. beveik 25 metus, vadovavo tik teisėjos moterys.

Klaipėdos apygardos teismo teisėjai, 2024 m.

Klaipėdos apygardos teismo darbuotojai, 2019 m.

29

Šiaulių apygardos teismas – vienintelis teismas Lietuvoje, kuriame veikia Lietuvos teismų istorijos muziejus

Veiklą pradėjęs Šiaulių apygardos teismas įsikūrė istoriniame grafų Zubovų 1850 m. statytame pastate, esančiame Šiauliuose, Dvaro g. 83. 1979 m. ir 2015 m. pastatas buvo kapitališkai suremontuotas, pristatytas 2 aukštas ir mansarda.

Istoriniame pastate įsikūrusio teismo pirmininku paskirtas teisėjas Vaclovas Algimantas Birbilas. Be jo, teisme pradėjo dirbti dar 19 teisėjų. Šis skaičius iki šiol beveik nepakito – Šiaulių apygardos teisme nustatytas 18 teisėjų skaičius.

Šiaulių apygardos teismo teisėjai, 2024 m.

Po nepriklausomybės atkūrimo 20 Šiaulių apygardos teismo teisėjų dirbti padėjo 40 teismo darbuotojų. Iki 2024 m. jų padaugėjo iki 52. Šiame apygardos teisme savo veiklą 2014 m. pradėjo ir pirmieji teismų savanoriai – asmenys, padedantys liudytojams ir nukentėjusiesiems teisme jaustis saugiau.

2016 m. Šiaulių apygardos teismo 7-ajai teismo posėdžių salei, vienintelei Lietuvoje, buvo suteiktas žinomo visuomenės veikėjo, ilgamečio Šiaulių teisėjo Pelikso Bugailišio vardas, o nuo 2017 m. teismo pastate duris atvėrė taip pat vienintelis Lietuvoje Teismų istorijos muziejus, kuris kiekvienais metais gegužės mėnesį dalyvauja Europos muziejų naktyje.

Teismų istorijos muziejus

Teisme yra 7 posėdžių salės, teisėjų ir teismo darbuotojų darbo kabinetai, įrengta laikino sulaikymo patalpa kaltinamiesiems ir nuteistiesiems. Viešosiose teismo erdvėse eksponuojamos įvairios meno parodos.

Šiaulių apygardos teismo darbuotojai, 2024 m.

30

Panevėžio apygardos teismas – atviras pokyčiams asmenų aptarnavimo srityje teismas

Nuo veiklos pradžios 1995 metais iki dabar Panevėžio apygardos teismas yra įsikūręs Elektros gatvėje 9-uoju numeriu pažymėtame pastate, kuris kadaise buvo žydų gimnazija.

Panevėžio žydų bendruomenei skirtas statinys iškilo 1928 metais. Tuo metu tai buvo vienas moderniausių pastatų mieste dėl jame įrengtų vandentiekio, kanalizacijos bei šildymo sistemų.

Uždarius žydų gimnaziją pastate įsikūrė jaunimo (vakarinė) vidurinė mokykla.

1992 m. pastatas buvo perduotas Teisingumo ministerijai, o 1995 m. jame pradėjo veikti Panevėžio apygardos teismas. Iš pradžių teismas dirbo remontuojamose patalpose, kol 1996 m. vasarą atnaujintas pastatas buvo iškilmingai atidarytas. 2007 m. pastatas įregistruotas Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registre.

Žydų gimnazijos pastatas, 1928 m.

Panevėžio apygardos teismo teisėjai, 2024 m.

1995 m. Panevėžio apygardos teisme darbą pradėjo 10 teisėjų. Pirmuoju teismo pirmininku buvo paskirtas teisėjas Tomas Zdanavičius, Civilinių bylų skyriaus pirmininku – teisėjas Romualdas Januška, o Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininku – teisėjas Liudgardas Trakelis.

Per 30 teismo veiklos metų teisėjų skaičius Panevėžio apygardos teisme padvigubėjo – nuo 9 iki 18.

Nuo 1995 m. teismo darbuotojų (teisėjų padėjėjų, teismo posėdžių sekretorių, raštinės specialistų, vertėjų, IT specialistų ir kt.) skaičius išaugo nuo 37 iki 60.

Panevėžio apygardos teismo darbuotojai, 2024 m.

Teisme veikia raštinė, yra 6 posėdžių salės, laikino sulaikymo patalpa kaltinamiesiems ir nuteistiesiems, archyvo patalpos, buhalterija, teisėjų ir darbuotojų darbo kabinetai. Teismo viešosiose erdvėse eksponuojamos įvairios meno parodos. Teismo pastato architektūra pasižymi unikaliu vidiniu kiemeliu, kuriame darbuotojai gali pailsėti nuo darbo dienos rūpesčių ar pasimėgauti pietų pertrauka šiltuoju metų laiku.

Siekdamas tapti atviresnis lankytojams, Panevėžio apygardos teismas vienas iš pirmųjų penkių šalies teismų 2012 m. įsiedėgė kokybės vadybos ISO standartą (ISO 9001), skirtą efektyvesniam organizacinių procesų koordinavimui ir valdymui bei klientų aptarnavimo kokybės gerinimui. Teisme nuo 2016 m. veklą pradėjo teismo savanorių tarnyba.

Teismo antro aukšto erdvė

KONTAKTINĖ INFORMACIJA

Lietuvos apeliacinis teismas

Gedimino pr. 40

LT-01503 Vilnius

☎ 0 706 63 685

✉ apeliacinis@apeliacinis.lt

Klaipėdos apygardos teismas

Herkaus Manto g. 26

LT-92131 Klaipėda

☎ (0 46) 390 960

✉ klaipedos.apygardos@teismas.lt

Vilniaus apygardos teismas

Gedimino pr. 40

LT-01501 Vilnius

☎ 0 706 68 369

✉ vilniaus.apygardos@teismas.lt

Šiaulių apygardos teismas

Dvaro g. 83

LT-76299 Šiauliai

☎ 0 652 16 037

✉ siauliu.apygardos@teismas.lt

Kauno apygardos teismas

A. Mickevičiaus g. 18

LT-44312 Kaunas

☎ (0 37) 490 941

✉ kauno.apygardos@teismas.lt

Panevėžio apygardos teismas

Elektros g. 9

LT-35175 Panevėžys

☎ (0 45) 468 765

✉ panevezio.apygardos@teismas.lt

